

ด่วนที่สุด

ที่ มส ๐๐๒๓.๓/ว ๑๗๕๐

ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ถนนขุนลุมประพาส มส ๕๘๐๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง การดำเนินการตามข้อเสนอของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอและนายกเทศมนตรีเมืองแม่ฮ่องสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๙๕๗

ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้ดำเนินการตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้กำหนดขอบเขตการตรวจสอบในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด รวม ๔๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รายงานผลการตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมมีข้อเสนอแนะให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. เรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. เรื่องการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. เรื่องการบริหารจัดการเกี่ยวกับอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. เรื่องการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษาและเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๕. เรื่องการบริหารจัดการด้านการเงินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดแม่ฮ่องสอน พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ดำเนินการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวอย่างเคร่งครัด รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทราบและดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประจวบ อาจารย์พงษ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. ๐ - ๕๓๖๑ - ๔๓๗๘

3
ค่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๕๕๗

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดน่าน
เลขที่รับ ๒๓๑๐
วันเดือนปี ๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๑
เวลา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ค่วนที่สุด ที่ ตผ ๐๐๑๖/๑๗๗๒ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ฉบับ

ก.พล
เลขที่รับ ๗ ๕๕๗
วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๑
เวลา

ด้วยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้กำหนดขอบเขตการตรวจสอบในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด รวม ๔๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รายงานผลการตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมมีข้อเสนอแนะให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้าน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. เรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำชับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาและปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมทั้งมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของหน่วยงานอื่นๆ

๑.๒ กำชับให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำกับดูแลให้คำแนะนำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครบถ้วนและต่อเนื่องทุกปี และติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน

๒. เรื่องการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ให้จังหวัดดำเนินการตรวจสอบการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๑ ว่ามีกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามแบบมาตรฐานอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจนทำให้มูลค่างานลดลงและเกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือไม่ หากตรวจสอบแล้วพบว่ากรณีดังกล่าว ให้จังหวัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งดำเนินการทางวินัยและดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งให้ตรวจสอบกรณีการใช้ประโยชน์อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังจากดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ หากพบว่าอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ให้จังหวัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และรายงานผลการดำเนินการให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบต่อไป

/๒.๒ กำชับ...

๒.๒ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันความปลอดภัยสำหรับสถานที่ที่มีการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็ก เช่น ต้องมีการกันรั้วโดยรอบบริเวณการก่อสร้างอาคาร และการทำกำแพงกันดินเพื่อป้องกันอันตราย เป็นต้น

๓. เรื่องการบริหารจัดการเกี่ยวกับอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๑ กำชับให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานอาหารกลางวันให้เด็กได้รับสารอาหารครบ ๕ หมู่ ทุกมื้อ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการจัดจ้างหรือจัดหาผู้ประกอบการอาหารกลางวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาหารกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งผู้มีความรู้ด้านโภชนาการ และหรือด้านสาธารณสุขเข้าไปติดตามตรวจสอบการจัดอาหารกลางวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณภาพ ปริมาณที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

๓.๓ กำชับให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง มีการเฝ้าระวังและติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และแจ้งผลการเฝ้าระวังดังกล่าวให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๔. เรื่องการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔.๑ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่ง ดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการจัดสรรงบประมาณค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ก่อนได้รับการจัดสรรงบประมาณรายการดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก ในแต่ละปีงบประมาณ

๔.๒ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก ช่วงวัยของเด็ก และความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๓.๒/ว ๘๐๑ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ และแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนรายการดังกล่าวในแต่ละปีงบประมาณโดยเคร่งครัด รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ การดูแลรักษา และการซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนฯ ให้มีสภาพปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ

๔.๓ กำชับให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกำกับดูแล เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวโดยเคร่งครัด

๕. เรื่องการบริหารจัดการด้านการเงินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้

ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยนำเงินรายได้ของสถานศึกษาฝากธนาคารในนามสถานศึกษา ดำเนินการแต่งตั้งหัวหน้าสถานศึกษา และผู้มีอำนาจลงนามส่งจ่ายเงินฝากธนาคารให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

๕.๒ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแลเป็นที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการเงิน พัสดุ และการบัญชีของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาจนกว่าจะมีความพร้อม และสามารถดำเนินการเองได้อย่างถูกต้อง และตรวจสอบติดตามการเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การจัดทำรายงานรายรับรายจ่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถูกต้องตามระเบียบ และหนังสือสั่งการโดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุฑเจริญ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โทร. ๐ - ๒๒๔๑ - ๙๐๒๑-๓ ต่อ ๔๐๒-๔๑๐

โทรสาร ๐ - ๒๒๔๑ - ๙๐๒๑-๓ ต่อ ๔๑๘

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ด่วนที่สุด

ที่ ตผ ๐๐๑๖/ ๑๗/๓๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ..... 20113
 วันที่ 28 เม.ย. 2560
 เวลา.....

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

กองส่งเสริมและพัฒนา
 การจัดการศึกษาท้องถิ่น
 เลขรับ..... 2674
 วันที่ 28 เม.ย. 2560
 เวลา.....

๒๖ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ เล่ม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เสร็จแล้ว ผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๕๓ ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งใหม่/จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาขา ย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๑ แห่ง โดยไม่ได้รายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งรับเด็กที่มีอายุไม่เป็นไปตามเกณฑ์เข้ามาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ แบ่งเป็น การรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน ๓๒ แห่ง ๒๗ แห่ง และ ๑๐ แห่ง ตามลำดับ และการรับเด็กอายุเกินเกณฑ์ จำนวน ๑๐ แห่ง ๑๑ แห่ง และ ๖ แห่ง ตามลำดับ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วน ขาดการมีส่วนร่วมและการกำกับดูแลการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ครบถ้วน ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา

มาตรฐานที่ ๒ ด้านบุคลากร พบว่า

ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าที่ควร เช่น ไม่มีการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่ได้กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน อีกทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ได้จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง ไม่ได้จัดตั้งคณะกรรมการวิจัยของครูผู้ดูแลเด็ก ไม่ได้จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ไม่ได้จัดตั้งคณะกรรมการวิจัย
 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย
 เลขรับ..... 274
 วันที่ 28 เม.ย. 2560
 เวลา..... 17.27

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๒ -

ตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

มาตรฐานที่ ๓ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย จากการสุ่มตรวจสอบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๗๙ แห่ง พบว่า

๑) ด้านอาคารสถานที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานทั้งหมด ๗๙ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม ๑๗ แห่ง ประตู-หน้าต่างชำรุด/ผุพัง ใช้งานไม่ได้หรือมีสิ่งกีดขวางช่องทางลมและแสงสว่าง ๔๓ แห่ง พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารไม่สะอาด คับแคบ ไม่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก ๔๓ แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แยกพื้นที่สำหรับการนอน การเล่นและพัฒนาเด็ก และพื้นที่รับประทานอาหารเช้า บริเวณพื้นที่สำหรับการนอนไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๔๙ แห่ง เช่น ไม่สะอาด การระบายอากาศไม่ดี มีฝุ่นละออง บริเวณพื้นที่รับประทานอาหารเช้าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๔๓ แห่ง บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๕๖ แห่ง เช่น ไม่สะอาด ไม่เป็นระเบียบ และไม่มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก ห้องปฐมพยาบาลไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๖๘ แห่ง โดยไม่แยกเป็นสัดส่วนหรือไม่มีห้องปฐมพยาบาล ๖๒ แห่ง ไม่มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และยามีสภาพเก่า/หมดอายุ บริเวณพื้นที่สำหรับทำความสะอาดเด็กไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๗๓ แห่ง โดยไม่จัดพื้นที่สำหรับล้างมือและแปรงฟันที่เหมาะสมกับเด็ก ๓๘ แห่ง และห้องอาบน้ำไม่ได้มาตรฐาน ๕๓ แห่ง ห้องส้วมไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๗๖ แห่ง เช่น มีห้องส้วมไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ไม่แยกห้องเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ขนาดของโถส้วมไม่เหมาะสมกับเด็ก และผนังห้องส้วมสูงจนไม่สามารถมองเห็นเด็กจากภายนอกได้ และการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ไม่ได้จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิดและไม่ได้นำออกมาทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน ๓๖ แห่ง

๒) ด้านสิ่งแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ๗๗ แห่ง ได้แก่ ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติไม่เพียงพอในการอ่านหนังสือและอากาศถ่ายเทไม่สะดวก ภายนอกอาคารไม่ได้จัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย เครื่องเล่นกลางแจ้งมีสภาพเก่า ชำรุด เป็นสนิม และไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก

๓) ด้านความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานทั้งหมด ๗๙ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีมาตรการป้องกันความปลอดภัย ๗๘ แห่ง เช่น ไม่จัดให้มีวัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม ไม่ติดตั้งมุ้งลวดและไม่มีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย ไม่เก็บสารเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดให้พ้นมือเด็ก ไม่มีเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร มีหลุมหรือบ่อน้ำบริเวณรอบอาคาร และติดตั้งปลั๊กไฟต่ำกว่าระดับความสูงที่กำหนด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ๗๓ แห่ง เช่น ไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ ไม่มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินกับเด็ก และไม่มีแผนฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ ๕ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถานบันการศึกษา และศาสนสถานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ เช่น การให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านอาคารสถานที่ เช่น การร่วมให้การเผ่าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านงบประมาณ เช่น การระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น ด้านบุคลากร เช่น การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เช่น การจัดมุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง การจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การจัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และการให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่สามารถก้าวไปสู่มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ ๖ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด ๗๙ แห่ง ไม่มีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และขาดแนวทางการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่สามารถเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็ก

๒. การบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Child development Center Information System: CCIS) ไม่ครบถ้วน ไม่ตรงกับบัญชีเรียกชื่อเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และซ้ำซ้อนกับระบบสารสนเทศทางการศึกษาอื่น ดังนี้

๒.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ แห่ง ไม่บันทึกข้อมูลเด็กในระบบ CCIS ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒๕ แห่ง บันทึกข้อมูลจำนวนเด็กในระบบ CCIS ไม่ตรงกับจำนวนเด็กในบัญชีเรียกชื่อเด็ก

๒.๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๔๓ แห่ง บันทึกข้อมูลรายละเอียดของเด็กในระบบ CCIS ไม่ตรงกับข้อมูลรายละเอียดของเด็กในบัญชีเรียกชื่อเด็ก เช่น ชื่อ-สกุล เพศ วัน เดือน ปี เกิด และเลขประจำตัวประชาชน

๒.๓ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๖ แห่ง มีการบันทึกข้อมูลเด็กซ้ำซ้อนกันในระบบ CCIS ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓๗ แห่ง มีการบันทึกข้อมูลเด็กในระบบ CCIS ซ้ำซ้อนกับระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น (School Information System: SIS) สำหรับบันทึกข้อมูลเด็กนักเรียนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๙ แห่ง มีการบันทึกข้อมูลเด็กในระบบ CCIS ซ้ำซ้อนกับระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center: DMC) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำหรับบันทึกข้อมูลเด็กนักเรียนของโรงเรียนสังกัด สพฐ. ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลในระบบ CCIS มาใช้ประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและอาจมีการจัดสรรงบประมาณซ้ำซ้อนระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนสังกัด สพฐ. เป็นจำนวนเงิน ๑,๓๗๕,๗๓๐.๐๐ บาท

๓. การจัดสรรงบประมาณและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๔ -

จากการสุ่มตรวจสอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒๖ แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒๓ แห่ง ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ สำหรับสนับสนุนการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘ พบว่า

๓.๑ การจัดสรรงบประมาณการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแบบมาตรฐานที่มีขนาดไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็กที่มีอยู่จริง จำนวน ๑๖ แห่ง มีการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีความพร้อมด้านพื้นที่ที่ใช้ในการก่อสร้าง จำนวน ๓ แห่ง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือไม่ได้ขออนุญาตใช้พื้นที่จากเจ้าของที่ดิน และมีการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับงบประมาณในการก่อสร้างแล้วจึงเกิดความซ้ำซ้อนและเกินความจำเป็น จำนวน ๑ แห่ง

๓.๒ การก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เป็นไปตามแบบมาตรฐาน ประเภทอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๕ แห่ง เช่น ระดับความสูงของพื้นอาคาร บันได ทางขึ้น-ลง ประตู หน้าต่าง ห้องน้ำ บ่อทราย และทางเดินรอบอาคาร เป็นต้น รวมมูลค่าในการก่อสร้าง เป็นจำนวนเงิน ๘,๖๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๓.๓ สถานที่ในการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งใหม่ไม่เหมาะสม จำนวน ๘ แห่ง เช่น สร้างอยู่ใกล้สระน้ำ บ่อน้ำขนาดใหญ่ ฅาปนกิจสถาน ห้างไกลชุมชน เป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมถึง มีการหลุดตัวของดินที่ใช้ถมบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ทำให้อาจเกิดอันตรายแก่เด็กและอาจกระทบต่อความแข็งแรงของโครงสร้างของอาคารได้

๓.๔ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ก่อสร้างแล้วเสร็จไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๔ แห่ง ทำให้สูญเสียงบประมาณในการก่อสร้าง เป็นจำนวนเงิน ๖,๔๖๗,๐๐๐.๐๐ บาท

๔. การจัดสรรงบประมาณและการบริหารจัดการเกี่ยวกับอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

๔.๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในช่วงเวลาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิดภาคเรียน จากการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๗๓ แห่ง พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปิดภาคเรียน จำนวน ๔๙ แห่ง ๕๔ แห่ง และ ๕๙ แห่ง ตามลำดับ ทำให้จัดสรรงบประมาณมากเกินไปจนความเป็นจริง เป็นจำนวนเงิน ๘,๗๐๗,๑๕๗.๐๐ บาท

๔.๒ การจัดอาหารกลางวันและน้ำดื่มไม่เหมาะสม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และไม่ถูกสุขลักษณะ กล่าวคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารไม่ครบหลัก ๕ หมู่ จำนวน ๗ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตักอาหารให้เด็กเล็กรับประทานในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายที่ควรได้รับในมื้อกลางวันสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๕ -

(อายุ ๓-๕ ปี) จำนวน ๗ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตักอาหารให้เด็กเล็กรับประทานร่วมกัน จำนวน ๒ แห่ง อาจเกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคและไม่สามารถควบคุมปริมาณอาหารที่เด็กแต่ละคนควรจะได้รับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เด็กนำอาหารมาจากบ้าน จำนวน ๔ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้จัดเตรียมภาชนะเฉพาะไว้สำหรับเด็กแต่ละคน จำนวน ๒ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีโต๊ะและเก้าอี้สำหรับรับประทานอาหาร ให้เด็กนั่งรับประทานอาหารกับพื้นซึ่งเป็นพื้นที่ในการนอนและทำกิจกรรมของเด็กทำให้ไม่ถูกสุขลักษณะ จำนวน ๔ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดน้ำดื่มและภาชนะบรรจุไม่สะอาด มีฝุ่น ตะกอน และลูกน้ำ หรือให้เด็กดื่มน้ำดื่มจากกระติกน้ำร่วมกัน ไม่ถูกสุขลักษณะ จำนวน ๔ แห่ง

๕. การจัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีประสิทธิภาพ

จากการสังเกตการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๕๑ แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๐ แห่ง พบว่า

๕.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กล่าช้า โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓๑ แห่ง ไม่ได้จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก นับตั้งแต่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว ๖-๘ เดือน

๕.๒ สื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กบางรายการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้นำสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กมาจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กเป็นระยะเวลานานนับจากวันที่รับมอบถึงวันที่สังเกตการณ์เกิน ๑ เดือน จำนวน ๒๑ แห่ง เป็นระยะเวลาเกิน ๖ เดือน จำนวน ๑๓ แห่ง และเป็นระยะเวลาดังแต่ ๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔ แห่ง

๕.๓ การจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กบางรายการไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กและไม่ปลอดภัยสำหรับเด็ก โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๘ แห่ง จัดซื้อสื่อการเรียนการสอนบางรายการไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กทั้งขนาดและน้ำหนัก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง ติดตั้งเครื่องเล่นที่อยู่ภายนอกอาคารไม่มั่นคงแข็งแรง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒๓ แห่ง ขาดการจัดการที่ดีเกี่ยวกับเครื่องเล่นที่ชำรุดเสียหาย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๑ แห่ง มีการติดตั้งเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กบนพื้นสนามเด็กเล่นที่ไม่ปลอดภัยสำหรับเด็ก

๕.๔ การจัดซื้อวัสดุบางรายการไม่เป็นไปตามรายการสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กที่มาตรฐานและหนังสือสั่งการกำหนด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นางงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๑ แห่ง ไปจัดซื้อวัสดุงานบ้านงานครัวหรือของใช้ส่วนตัวของเด็ก และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินงบประมาณไปดำเนินการซ่อมแซมและต่อเติมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เป็นจำนวนเงิน ๓๐๖,๐๐๐.๐๐ บาท

๖. การบริหารจัดการด้านการเงินของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๖ -

๖.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒๗ แห่ง พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่นำเงินอุดหนุนสำหรับ สนับสนุนค่าอาหารกลางวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฝากธนาคารในนามสถานศึกษา จำนวน ๑๔ แห่ง ไม่นำค่าเงินรายหัวนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฝากธนาคารในนามสถานศึกษา จำนวน ๑๓ แห่ง ไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งหัวหน้าสถานศึกษา จำนวน ๑๑ แห่ง ไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการผู้มีอำนาจ ลงนามส่งจ่ายเงินฝากธนาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๓ แห่ง และไม่ได้กำกับดูแลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำบัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีเงินรายได้ของสถานศึกษา บัญชีค่าใช้จ่าย บัญชีรายได้สะสม และรายงาน รายรับรายจ่ายประจำปี จำนวน ๒๐ แห่ง

๖.๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ กล่าวคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๓ แห่ง ในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ไม่มีหลักฐานการจ่ายเงิน และไม่ได้จัดทำฎีกาประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าอาหารกลางวัน เป็นจำนวนเงิน ๑,๖๒๕,๔๐๕.๐๐ บาท จึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตและก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินงบประมาณแผ่นดิน

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๕๓ ระเบียบและหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับเด็ก รวมทั้งเพื่อให้การจัดสรร งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ต่อเด็กเล็กอย่างแท้จริง สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะให้อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๕๓

๑.๑ กำชับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาและปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครองท้องถิ่น ปี ๒๕๕๓ รวมทั้งมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย

๑.๒ กำชับให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแล ให้คำแนะนำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครบถ้วนและต่อเนื่องทุกปี และติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการปฏิบัติตามแผนเป็นระยะ รวมทั้งมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงานตามแผนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นความสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๗ -

๑.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือวิธีการที่เป็นรูปธรรมในการดำเนินการด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามมาตรฐานในด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

๑.๔ กำหนดแผน ขั้นตอน หรือวิธีการที่เป็นรูปธรรมในการกำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานทุกด้าน รวมทั้งระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และนำผลการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากหน่วยงานภายนอกมาใช้ในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและคุณภาพดียิ่งขึ้น

๒. การบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (CCIS)

๒.๑ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตรวจสอบ การบันทึกข้อมูลในระบบ CCIS ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน โดยตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐาน การสมัคร เช่น สำเนาสูติบัตรและสำเนาทะเบียนบ้าน ก่อนการยืนยันข้อมูลระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทราบ

๒.๒ กำหนดแนวทางให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสามารถตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนยืนยันข้อมูลระดับจังหวัด พร้อมทั้งกำชับให้พิมพ์แบบสำรวจ ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูล เพื่อรวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตรวจสอบเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

๒.๓ สั่งการให้กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น ปรับปรุงระบบ CCIS ให้สามารถสอบทานข้อมูลที่บันทึกโดยไม่ยอมให้มีการบันทึกซ้ำของเลขประจำตัวประชาชนที่เหมือนกัน เพื่อไม่ให้เกิดการบันทึกซ้ำกันได้ในระบบ และให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ท้องถิ่น (SIS) เพื่อให้สามารถสอบทานข้อมูลเด็กไม่ให้เกิดการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อนระหว่าง ๒ ระบบ รวมทั้งเปิด ให้มีการปรับปรุงข้อมูลในระบบ CCIS เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๑ ก่อนเปิดภาคการศึกษาที่ ๒ และเมื่อเริ่มปี การศึกษาใหม่ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเด็กเล็ก เพื่อให้ข้อมูลเด็กเล็กในระบบถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง

๒.๔ ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้มีการแลกเปลี่ยน หรือเชื่อมโยงข้อมูลเด็กนักเรียนในสังกัด สพฐ. ที่บันทึกในระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (DMC) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการบันทึกข้อมูล จนนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณที่ซ้ำซ้อนกัน

๓. การจัดสรรงบประมาณและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓.๑ สั่งการให้กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นดำเนินการสำรวจการก่อสร้าง อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ ให้มีการก่อสร้างเป็นไปตามแบบมาตรฐาน ประเภทอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๘ -

ที่กำหนด กรณีมีการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบมาตรฐานจนทำให้มูลค่างานลดลงและเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ให้เรียกค่าเสียหายคืนเป็นเงินรายได้แผ่นดิน รวมทั้งดำเนินการทางวินัยและดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และแบบแผนของทางราชการในการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเคร่งครัด

๓.๒ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับจัดสรรงบประมาณการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหามาตรการหรือแนวทางในการป้องกันสำหรับสถานที่ที่มีความเสี่ยงอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็ก เช่น กั้นรั้วโดยรอบบริเวณ ทำกำแพงกันดิน เป็นต้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัยสำหรับเด็ก

๓.๓ ติดตามการใช้ประโยชน์อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังจากดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ หากพบว่าอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้เรียกค่าเสียหายคืนเป็นเงินรายได้แผ่นดินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๔. การจัดสรรงบประมาณและการบริหารจัดการเกี่ยวกับอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑ สั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปิดภาคเรียนรายงานข้อมูลการปิดภาคเรียนของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบก่อนดำเนินการพิจารณาจัดสรรงบประมาณค่าอาหารกลางวันให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหักจำนวนวันที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิดภาคเรียน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ปิดภาคเรียน และจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปิดภาคเรียนเป็นจำนวนที่มีนัยสำคัญที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรนำมาประกอบการพิจารณาก่อนการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ตรงกับความเป็นจริง

๔.๒ สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกำหนดมาตรฐานอาหาร เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการจัดจ้างผู้ประกอบการอาหารกลางวัน

๔.๓ สั่งการให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาหารและโภชนาการทั้งหมด ได้แก่ ผู้บริหาร ครูโภชนาการ ครูอนามัยโรงเรียน แม่ครัว ผู้ประกอบอาหาร ผู้ปกครอง ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการอย่างสม่ำเสมอ

๔.๔ สั่งการให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้มีความรู้ด้านโภชนาการและหรือด้านสาธารณสุขเข้าไปติดตามตรวจสอบการจัดอาหารกลางวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณภาพ ปริมาณที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะ

๔.๕ กำชับให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง มีการเฝ้าระวังและติดตามการเจริญเติบโตของเด็ก โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผอม อ้วน เตี้ย และแจ้งผลการเฝ้าระวังฯ ให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน

๕. การจัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๕.๑ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการจัดสรรงบประมาณค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ก่อนการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปี เช่น ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กปฐมวัย สํารวจรายการสื่อการเรียนการสอนฯ ที่ประสงค์จะจัดซื้อ จัดทำแผนการจัดหาพัสดุ เป็นต้น และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับโอนเงินงบประมาณแล้วให้รีบดำเนินการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาฝากธนาคารในนามสถานศึกษา รวมทั้งติดตามการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนฯ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อมิให้เกิดความล่าช้าในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนฯ ในแต่ละปีงบประมาณ

๕.๒ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กปฐมวัย ให้ความสำคัญในการจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนการสอนฯ โดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก ช่วงวัยของเด็ก ความปลอดภัย ความจำเป็น และยึดถือปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๕๓ หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๙๓.๒/ว ๘๐๑ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถานศึกษา หนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณโดยเคร่งครัด เพื่อให้การจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนฯ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาของเด็กโดยตรง รวมถึงการติดตามการใช้ประโยชน์ การดูแลรักษา การซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนฯ ให้มีสภาพปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ

๕.๓ กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กทั้งภายในและภายนอกอาคาร การจัดทำสนามเด็กเล่นกลางแจ้ง การดูแลบำรุงรักษา และการตรวจสอบเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กเพื่อความปลอดภัยของเด็ก โดยนำมาตรฐานความปลอดภัยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมโดยวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาประกอบการพิจารณาด้วย

๕.๔ กำชับให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด กำกับดูแล เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๙๓.๒/ว ๘๐๑ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่องการจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถานศึกษา หนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณ

๖. การบริหารจัดการด้านการเงินของสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาฝากธนาคารในนามสถานศึกษา ดำเนินการแต่งตั้งหัวหน้าสถานศึกษาและผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่าย เงินฝากธนาคารให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๑๐ -

๖.๒ กำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแล เป็นที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน พัสดุ และการบัญชีของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาจนกว่าจะมีความพร้อมและ สามารถดำเนินการเองได้อย่างถูกต้อง และตรวจสอบติดตามการเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การจัดทำรายงาน รายรับรายจ่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถูกต้องเป็นไปตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๖.๓ แจ้งแนวทางให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ระดับจังหวัด) หรือ ก.จ.จ. ประธานคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ระดับจังหวัด) หรือ ก.ท.จ. และประธานคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล (ระดับจังหวัด) หรือ ก.อบต.จ. พิจารณาปรับเกลี้ยอัตรา ครูผู้ดูแลเด็กให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อมในด้านบุคลากรที่จะรับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการและแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบ เพื่อประกอบการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชิต สิวลาภิโรภาส)

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบการดำเนินงานที่ ๔

โทร. ๐ ๒๑๒๖ ๑๕๐๐ ต่อ ๙๔๑๑-๑๒

โทรสาร ๐ ๒๒๗๙ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : pao4@oag.go.th